

UNIVERSITAS CAROLINA PRAGENSIS
Univerzita Karlova v Praze
Fakulta sociálních věd
Smetanovo nábřeží 6
110 10 Praha 1
Telefon 222 112 111

Institut politologických studií
PhDr. Petr Just
U Kříže 8-10
158 00 Praha 5
Telefon: 251 080 260, 251 080 261
Fax: 251 080 265
E-mail: just@fsv.cuni.cz

Oponentský posudek na bakalářskou práci **Komparácia Komunistické strany Čech a Moravy a súčasnej Komunistické strany Slovenska**, autor: Vladimír Šnidl, IPS FSV UK, letní semestr 2005/2006

Bakalářská práce Vladimíra Šnidla se zabývá – v postkomunistickém prostoru – velmi zajímavým tématem: existencí, činností a programatikou komunistických stran. Výběr KSČM a současné KSS ke komparaci byl zvolen velmi vhodně vzhledem k tomu, že pohled na tyto dva subjekty je dnes do jisté míry zjednodušován, a to především díky neznalosti původu současné KSS. Z tohoto pohledu je předkládaná práce rozhodně přínosem.

Práce je – kromě úvodu a závěru – strukturována do tří částí. V první a druhé se autor věnuje samostatně vzniku, vývoji, programu, vnitřní organizaci, zahraniční politikou a voličskou základnou KSČM, resp. KSS. Třetí část, která co do rozsahu tvoří téměř polovinu textu, je koncipována jako komparace obou subjektů. Zde bych zmínil první výhradu: v komparativní části se vedle nově zmiňovaných skutečností opakuje i řada věcí z těch předešlých částí. Navíc se pak některé potřetí opakují i v závěru. Domnívám se, že v tomto případě se práce mohla již od začátku psát jako komparativní, čímž by se autor vyhnul někdy až trojímu opakování některých informací.

Z hlediska obsahu myslím, že autor dodržel to, co si předsevzal: identifikoval společné a odlišné prvky v působení těchto stran z hlediska jejich vzniku, vývoje, programu, vnitřní organizace, zahraniční politiky, členské a voličské základny) – jejich příčin a důvody. Rovněž analýza vztahu těchto stran k jiným levicovým politickým stranám v českém, resp. slovenském politickém systému je velmi vhodným a relevantním doplňkem této práce. Za velmi zdařilé považuji části analyzující faktory, které ovlivňují „přitažlivost“ KSČM a KSS pro voliče. V neposlední řadě je dobře, že autor zmínil také vliv volebních systémů na úspěšnost stran a na jejich postavení ve stranickém systému. Pozitivně hodnotím rovněž skutečnost, že se autor věnuje aktuální situaci před parlamentními volbami v ČR i SR (v době obhajoby již proběhlými) a jejich možnému dopadu na KSČM a KSS.

Přesto bych měl k vlastnímu obsahu několik poznámek a připomínek. V části týkající se vzniku KSČM (1.1.1) mi chybí zmínka o frakci ustavené uvnitř KSČ koncem listopadu 1989: Demokratické fórum komunistů. Tato frakce, reprezentovaná mimo jiné Miloslavem Ransdorffem, vydala 27.11.1989 několik dokumentů (Prohlášení DFK, Programové teze DFK), které požadovaly reformu strany a do jisté míry předznamenávaly další vývoj strany (zejména určitá první reformní opatření učiněná ještě v bezprostředně post-revoluční euforii).

Dvakrát se v textu píše, že „... rok po přistoupení (do EU – pozn. oponenta) sa KSČM zúčastnila prvých voleb do Európskeho parlamentu ...“ (s. 10), resp. „... rok po oficiálnom pristúpení (k EU – pozn. oponenta) sa v ČR i SR konali voľby do Európskeho parlamentu ...“ (s. 44). Obě země vstoupily do EU k 1.5.2004 a řádné volby do Evropského parlamentu (nejen v ČR a SR) se uskutečnily hned následující měsíc. Také informace o zavedení jednoho

UNIVERSITAS CAROLINA PRAGENSIS

Univerzita Karlova v Praze
Fakulta sociálních věd
Smetanovo nábřeží 6
110 10 Praha 1
Telefon 222 112 111

Institut politologických studií

PhDr. Petr Just
U Kříže 8-10
158 00 Praha 5
Telefon: 251 080 260, 251 080 261
Fax: 251 080 265
E-mail: just@fsv.cuni.cz

volebního obvodu na Slovensku (s. 65) je mírně nepřesná: zaveden byl novelou volebního zákona z roku 1998, nikoli 1997. Určitých drobných nepřesností (terminologie, časová souslednost) jsem v textu našel ještě několik.

Nemohu také souhlasit s tvrzením, že „... vítězstvím opozície v parlamentních volbách 98 ustúpila na Slovensku polarizácia na báze Mečiar kontra tí druhí a miesto toho sa objavilo klasické delenie ľavica – pravica ...“ (s. 27). Naopak: volby v roce 1998 a následné sestavení vlády široké protimečiarovské koalice tuto polarizaci jenom podtrhlo a zvýraznilo. Koalici, kterou tvořilo SDK (KDH, DÚ, DS, SDSS, SZS), SDL, SMK a SOP rozhodně nelze považovat za vládu identifikující buďto na pravé nebo levé části politického spektra. Uvedený výrok by byl pravdivý, pokud by se dotýkal výsledku voleb a ustavení vládní koalice po volbách v roce 2002.

Jazyková stránka se mi hodnotí těžce, protože se nesnažím pasovat do role znalce slovenštiny. Samozřejmě ani českému oku neuniknou občasné „výchytky“ (překlepy, vynechaná písmena, přehozený slovosled atd.), kterých je však v práci minimum.

Na několika místech v textu mi chyběly dostatečné odkazy na zdroje poskytovaných informací. Jako příklad bych uvedl strany 39-47, kde se vyskytuje pouze jediný odkaz na zdroj (na s. 45), přitom i v tomto textu se na různých místech objevují informace, které patrně nejsou ani vlastním názorem autora ani obecně známým faktem – a odkaz na původní zdroj by tu tedy byl na místě (např. citát Maurice Duvergera na s. 39 či údaj o velikosti členské základny KSČM v roce 1991 tamtéž).

Pokud jde o výběr zdrojů informací, oceňuji kladně využívání primárních zdrojů – ať už tištěných (dokumenty, rezoluce, stanov, usnesení, atd.), elektronických či osobních interview s představiteli KSČM a KSS. Rovněž uvedený přehled použité sekundární literatury neopomíná žádné klíčové relevantní zdroje. V úvodu práce mi však chyběl rozbor prací vydaných k tomuto tématu a dále použitých zdrojů a jejich dostupnost. Na tomto místě bych rovněž uvítal upozornění, že k některým informacím byly dostupné pouze primární zdroje (např. rozhovory s představiteli KSČM a KSS) a že je tudíž nutno brát tuto skutečnost do úvahy při interpretaci poskytnutých informací.

Přes uvedené výhrady konstatuji, že předložený text splňuje nároky kladené na IPS FSV UK na bakalářské práce, proto jej **doporučuji k obhajobě** a navrhuji hodnotit stupněm **velmi dobře**.

V Praze dne 27. května 2006

Petr Just, IPS FSV UK